

Josip Pavliček, mag. krim.*

ULOGA ISTRAŽITELJA U KAZNENOM POSTUPKU

U radu su izložene mogućnosti djelovanja istražitelja sukladno zakonskom okviru kakav daje novi ZKP, ali i stanje u nekim europskim zemaljama na tom području. Uvođenjem istražitelja u kazneni postupak državni odvjetnik dobiva čvrste mehanizme pomoću kojih može lakše upravljati kaznenim progonom. Međutim tek predstoji proces harmonizacije subjekta istražitelja u smislu ZKP-a s nizom zakona koji reguliraju pojedina upravna područja. O tome će djelomično ovisiti njegova učinkovitost.

UVOD

Stupanjem na snagu novog Zakona o kaznenom postupku došlo je do određenih promjena u odnosima među dotadašnjim subjektima u kaznenom postupku. Osobito su uvedene novosti u stadiju koji se odnosi na otkrivanje kaznenih djela i kazneni progon. Policija gubi ulogu koju je imala u procesu prikupljanja dokaznih činjenica. To je osobito značajno u stadiju prethodnog postupka kada je potrebno poduzimati dokazne radnje koje ne trpe odgodu. Razloge za takvu poziciju policije možda možemo tražiti u težnjama da se dokazne radnje provode na kvalitetniji način kako bi se što bolje mogle iskoristiti u kasnijem kaznenom postupku, ali i u potrebi državnog odvjetnika da ima izravniji i kvalitetniji uvid u stanje pojedinog kaznenog predmeta već od najranijih stadija kad se prikupljaju najvažniji dokazi za neko kazneno djelo.

Državni odvjetnik zauzima središnji položaj u prethodnom postupku, ovladati su mu dodatno proširene, ali mu se dodatno povećavaju i obveze. Posebno je značajno preuzimanje i vođenje istrage koja je do sada bila u nadležnosti istražnog suca. Jasno je da državni odvjetnik ne može sam iznijeti teret otkrivačko-dokazne djelatnosti i kaznenog progona. U tome se uz stalnog partnera policiju pojavljuje novi subjekt u kaznenom postupku: istražitelj.

Pogledamo li kazneni postupak koji se u prošlosti primjenjivao u Republici Hrvatskoj, nalazimo određenih sličnosti sadašnjeg subjekta istražitelja sa subjektima koje je poznao Zakon o krivičnom postupku od 12. listopada 1948.

* Josip Pavliček, magistar kriminalistike, predavač na Visokoj policijskoj školi u Zagrebu

(Službeni list FNRJ, br. 97. iz 1948.). Prvi stadij kaznenog postupka prema tom zakonu bio je *isljeđenje*. Svrha isljeđenja prema njemu bila je da se prikupe sav raspoloživi dokazni materijal koji je potreban da ovlašteno tijelo može odlučiti je li doista počinjeno kazneno djelo, tko ga je počinio te postoje li sve pravne pretpostavke da se počinitelj optuži i preda sudu.¹ Isljeđenje se moglo provoditi u dva oblika, kao *izviđaj* i *istraga*. Razlika između izviđaja i istrage sastojala se u tome da je izviđaj mogao voditi i naložiti njegovo provođenje javni tužilac ili bilo koji isljedni organ, dok je istragu mogao voditi i naložiti samo javni tužilac, a provoditi su je mogli i isljednik javnog tužioca ili ovlaštenu isljednicu Uprave državne bezbjednosti. Istraga se mogla provoditi samo protiv određene osobe i obvezno kod teških kaznenih djela. Iako nije bilo drugih kvalitativnih razlika između izviđaja i istrage, nastojalo se kroz opisane formalne razlike postići da istragu provode najkvalitetnija državna tijela. Nadzor nad isljeđenjem vodio je javni tužilac. Isljedna tijela činili su uz javne tužioce i isljednici javnog tužilaštva,² isljednici tijela unutarnjih poslova,³ tijela UDBE⁴ te službene osobe javnog tužilaštva i tijela unutarnjih poslova kojima je rukovoditelj dao ovlasti za vođenje isljeđenja.

Isljednici tijela unutarnjih poslova bili su ovlaštenu samostalno poduzimati izviđaj, a istragu kada ih za to ovlasti javni tužilac. Provodeći izviđaj bili su ovlaštenu poduzimati sve isljedne (op. a.: dokazne) radnje potrebne za postignuće svrhe isljeđenja i da donose sve odluke (naredbe, rješenja) koje se donose u isljeđenju. Iako je svaki isljednik bio ovlašten za samostalno provođenje isljednih radnji, njegov nadređeni u hijerarhiji imao je korektivne ovlasti u pogledu odluka.

Policija, odnosno kako se tada nazivala narodna milicija, nije bila subjekt u kaznenom postupku, već je kao izvršno tijelo državne uprave u narodnim republikama i administrativno-teritorijalnim jedinicama bila nadležna za čuvanje javnog reda i mira, društvene i privatne imovine i sigurnosti građana i za pružanje pomoći državnim organima radi osiguranja pravnog poretka. Dakle, milicija je imala samo pomoćnu ulogu isljednim tijelima, ali je bila ovlaštena i obvezna poduzimati prve i najhitnije radnje da se osiguraju tragovi te spriječi bijeg počinitelja. Nakon obavještanja o događaju isljednog tijela, njihov rad na kaznenom djelu prestaje i postupanje su preuzimali isljednici.

¹ Bayer, V.: Teorija krivičnog postupka FNR Jugoslavije, prava knjiga, Nakladni zavod Hrvatske, Zagreb, 1950.

² Bili su obično pravne struke, službeni naziv bio im je pravni referent, a imenovao ih je javni tužioc narodne republike uz potvrdu javnog tužioca FNRJ.

³ Državni službenici kriminalističke struke u zvanjima kriminalističkog referenta. Razlikovali su se operativni službenici kriminalističke struke i tehnički službenici kriminalističke struke. Isljednike u povjereništvima unutarnjih poslova kotarskih, gradskih i oblasnih narodnih odbora i u ministarstvu unutarnjih poslova narodnih republika imenovali su najviši dužnosnici tih tijela.

⁴ Bili su nadležni za kaznena djela s kontrarevolucionarnim umišljajem.

Takav kazneni postupak primjenjivao se do 1.1.1954. kada stupa na snagu novi Zakon o krivičnom postupku koji postavlja temelje kaznenog postupka kakav se uz veće ili manje izmjene primjenjivao do 2009. godine.⁵

Novi Zakon o kaznenom postupku (ZKP)⁶ u značajnoj mjeri modificira dosadašnje odnose među subjektima kaznenog postupka i otvara prostor dodatnim tumačenjima, ali i potrebu za njima, kako bi njegova primjena bila što učinkovitija.

Svakako treba u tom kontekstu razmotriti i rješenja takvih odnosa koja nalazimo u Europi, a koja se kreću od potpune neovisnosti policije u istraživanju kaznenih djela u Engleskoj i Švedskoj⁷ pa sve do Švicarske gdje se kriminalistička policija koja se bavi istraživanjem kaznenih djela nalazi u sastavu državnog odvjetništva.

ISTRAŽITELJ U KAZNENOM POSTUPKU

Polazimo li od temeljnog određenja istražitelja, vidimo da ga članak 202. stavak 2. točka 19. Zakona o kaznenom postupku definira kao osobu koja je prema posebnom propisu donesenom na osnovi zakona ovlaštena provoditi dokazne i druge radnje.⁸

Dakle, središnja uloga istražitelja ogleda se kroz ovlast za poduzimanje dokaznih radnji. U većini slučajeva, radi prohibitika kaznenog progona, ali i opasnosti od odgode, takve će radnje biti potrebno obaviti prije pokretanja kaznenog postupka. Uključivanje istražitelja u taj proces ZKP u članku 213. st. 1. odobrava samo na temelju naloga državnog odvjetnika. Dakle, istražitelju je vrlo ograničeno samoinicijativno poduzimanje dokaznih radnji. To podrazumijeva da državni odvjetnik bude pravovremeno obaviješten o kaznenom djelu kako bi mogao samostalno poduzeti dokazne radnje ili ih naložiti istražitelju. Sukladno tome nužno će biti i prilagođivanje čitave infrastrukture državnog odvjetništva (od kadrovske do materijalne) kako bi moglo prihvatiti i uspješno obraditi toliku količinu informacija tijekom prethodnog postupka te donositi adekvatne odluke.

Naravno da istražitelj uvijek može državnom odvjetniku, ako procijeni da je to potrebno, predložiti poduzimanje neke druge dokazne radnje.

⁵ Kolenc, R. i Petrović, V.: Krivični postupak, Škola za unutrašnju upravu, Beograd, 1956.

⁶ Zakon o kaznenom postupku, Narodne novine 152/08 od 24. prosinca 2008.

⁷ Samo za manje složena kaznena djela

⁸ Od "drugih radnji" koje spominje ZKP u članku 202. nalazimo u članku 295. da se istražitelj pojavljuje kao mogući prenositelj zapečaćene omotnice u komunikaciji između državnog odvjetnika i suca istrage kada državni odvjetnik predlaže posebne načine sudjelovanja u postupku i poseban način ispitivanja svjedoka.

ODREĐIVANJE ISTRAŽITELJA

Naime, članak 64. Zakona o državnom odvjetništvu⁹ određuje pravila imenovanja istražitelja. Tako stoji da godišnju listu istražitelja kojima se u prethodnom kaznenom postupku može povjeravati provođenje dokaznih radnji (članak 213. stavci 1. i 2. i članak 219. stavak 2. ZKP) određuje županijski državni odvjetnik za područje nadležnosti tog državnog odvjetništva. Prije sastavljanja godišnje liste istražitelja županijski državni odvjetnik zatražit će od policije i drugih državnih tijela dostavljanje popisa istražitelja koji su imenovani (određeni) za obavljanje tih poslova u skladu s posebnim zakonom. Zakon o policijskim poslovima i ovlastima¹⁰ u svom članku 2. stavku 1. točki 11. određuje da je istražitelj policijski službenik kojega uz prethodno pribavljeno mišljenje glavnog državnog odvjetnika imenuje glavni ravnatelj. Analogno tome istražitelje iz drugih državnih tijela trebao bi predložiti čelnik tog tijela, a konačno imenovanje ovisi o mišljenju državnog odvjetništva.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske dostavlja godišnje liste istražitelja čelnicima državnih tijela kojih se službenici na tim listama nalaze. Na godišnju listu istražitelja određuju se osobe koje s obzirom na predmete istraživanja i posebne propise koji se primjenjuju imaju odgovarajuće iskustvo i sposobnosti za istraživanje kaznenih djela u svezi s kojima se dokazne radnje provode, kao i za suradnju s drugim državnim tijelima koja sudjeluju u provođenju prethodnog postupka. Godišnji reizbor istražitelja stavlja državnom odvjetniku dobre mogućnosti ocjene kvalitete njihova rada. O kvaliteti nominiranih istražitelja trebala bi voditi računa i državna tijela prilikom sastavljanja početnih popisa istražitelja.

Postavlja se pitanje tko će u svakodnevnoj praksi obavljati poslove istražitelja, kako iz redova policije tako i drugih državnih tijela. Glavnina istražitelja morat će biti imenovana iz redova kriminalističke policije. Prema trenutačnom stanju to jedino mogu biti kriminalistički službenici (inspektori i detektivi) koji su taj posao radili i do sada. Naime oni su jedino osposobljeni, educirani i imaju radnog iskustva na takvim poslovima. Istražitelji će se morati odrediti i iz drugih ustrojstvenih oblika policije (temeljne, prometne, granične) kako bi se osiguralo da pojedine dokazne radnje provode najosposobljeniji policijski službenici.¹¹

Osim istražitelja iz redova policije kao istražitelji se mogu pojaviti i službenici drugih državnih tijela kao što je ministarstvo u nadležnosti kojeg su

⁹ Zakon o državnom odvjetništvu, Narodne novine 76/09 od 1. srpnja 2009.

¹⁰ Zakon o policijskim poslovima i ovlastima, Narodne novine 76/09 od 1. srpnja 2009.

¹¹ Primjerice: obavljanje očevida kod prometnih nezgoda kojih je posljedica počinjenje kaznenih djela trebat će obavljati pripadnici prometne policije, dokaznih radnji koje su povezane s eksplozivnim napravama pripadnici protueksplozijskog odjela i slično.

financije i njihovi službenici, Porezna uprava i Carina, ministarstvo nadležno za promet i veze zajedno s inspektorima za istraživanje zrakoplovnih nesreća, pomorskih i riječnih havarija, ministarstvo nadležno za graditeljstvo s građevinskim inspektorima, ministarstvo zdravstva sa svojim inspektoratom itd.

Vidimo da uz ovlasti koje istražiteljima daje državni odvjetnik kroz nalog o provođenju dokazne ili neke druge radnje oni imaju i ovlasti koje proizlaze iz nekih drugih zakona. Međutim u provođenju konkretne dokazne radnje koju je naložio državni odvjetnik oni nemaju mogućnost kumulativnog primjenjivanja i jednih i drugih ovlasti.¹² Slična situacija je i s njihovim redovnim radom. Službenici pojedinih državnih tijela susretat će se, primjerice, kroz različite oblike redovnih i izvanrednih inspeksijskih nadzora s radnjama koje predstavljaju obilježja nekog kaznenog djela pa iako se oni nalaze na listi istražitelja, neće moći neposredno, bez potrebnog naloga (usmenog ili pismenog) državnog odvjetnika, provesti pojedinu dokaznu radnju. Moći postupati prema posebnim zakonima koji reguliraju njihove ovlasti i djelokrug rada te u okviru njih možda privremeno oduzeti pojedine predmete za potrebe prekršajnog postupka. Tako pribavljeni dokazi pribavljeni su na zakonit način i mogu se koristiti u kaznenom postupku.

Djelovanje istražitelja prati teritorijalni princip uređenja državnih odvjetništava. Iznimka od principa teritorijalne nadležnosti predstavlja odredba članka 222. st. 1. ZKP koja dopušta izlaženje izvan okvira teritorijalne nadležnosti u slučajevima kada to interes istrage zahtijeva, uz obvezu obavještanja mjesno nadležnog državnog odvjetnika.

Osim državnog odvjetnika istražitelju se može u ulozi davatelja naloga pojaviti i sudac istrage. Kada državni odvjetnik odbaci kaznenu prijavu ili nakon završene istrage izjavi da odustaje od kaznenog progona, oštećenik može preuzeti progon i predložiti provođenje istrage sucu istrage. Ako je prijedlog oštećenika kao tužitelja za provođenje istrage prihvaćen, istragu po nalogu suca istrage prema članku 225. ZKP provodi istražitelj. Oštećenik kao tužitelj može biti prisutan radnjama u istrazi i može sucu istrage predlagati da naloži istražitelju provođenje radnji. Ako ne prihvati prijedlog oštećenika kao tužitelja o provođenju radnji, sudac istrage obavještava oštećenika. Kad sudac istrage ustanovi da je istraga završena, izvijestit će o tome oštećenika kao tužitelja. Sudac istrage u obavijesti će upozoriti oštećenika kao tužitelja o mjestu gdje se nalazi spis i drugi predmeti i vremenu u kojemu ih može razgledati, kao i o pravu da u roku od osam dana može podnijeti optužnicu te o tome obavijestiti suca istrage. Ako oštećenik kao tužitelj u tom roku ne

¹² Provodi li policijski službenik očevid kao dokaznu radnju na temelju naloga državnog odvjetnika, treba ga provoditi prema odredbama ZKP-a koje se odnose na tu dokaznu radnju i on se tu pojavljuje samo u ulozi istražitelja, a ne i policijskog službenika. Pojavi li se međutim potreba za poduzimanjem neke izvidne radnje, on je može poduzeti prema posebnom zakonu.

podigne optužnicu, smatrat će se da je odustao od kaznenog progona, pa će sudac istrage postupak rješenjem obustaviti.

U takvim slučajevima nalazimo izravnu komunikaciju istražitelja i suca istrage. To proizlazi i iz odredbe čl. 242. st.5. ZKP koja se odnosi na pretragu gdje stoji da kad istragu provodi sudac istrage, odredit će u nalogu o pretrazi istražitelja koji će provesti pretragu. Istražitelj je dužan provesti pretragu prema nalogu i odmah dostaviti sucu istrage zapisnik i predmete koje je privremeno oduzeo.

Pozicioniranju istražitelja pridonosi i odredba članka 37. koji govori o nadležnosti za izuzeće istražitelja od strane državnog odvjetnika svrstavajući ga tako u isti red sa zamjenicima državnog odvjetnika i drugim osobama koje sudjeluju u istrazi. Međutim državni odvjetnik nema nad istražiteljima izravnih stegovnih ovlasti.¹³ On može zahtijevati pokretanje stegovnog postupka prema istražitelju od njegovih nadređenih.

NALOG DRŽAVNOG ODVJETNIKA

Još jedna od novosti uvedena novim ZKP-om je nalog kojim državni odvjetnik nalaže provođenje dokaznih radnji istražitelju.¹⁴ Kada govorimo o oblicima naloga, dolazimo do različitih mogućih interpretacija. Prevladava stajalište da bi nalog državnog odvjetnika istražitelju trebao biti u pisanom obliku. Međutim, u kontekstu hitnih dokaznih radnji koje treba poduzimati promptno i kad su minute od presudnog značenja, takav bi nalog mogao u pogledu započinjanja postupanja od strane istražitelja biti usmeni, no trebao bi svakako uslijediti i pisani nalog.¹⁵ Oblike komunikacije i izdavanje naloga svakako bi trebalo dodatno regulirati protokolima o međusobnoj suradnji. Nije teško zamisliti situacije u kojima zbog nesporazuma u komunikaciji može doći do pogrešaka u postupanju.

¹³ Članak 65. st. 4. i 5. Zakona o državnom odvjetništvu navodi da će u slučaju da istražitelj bez opravdanog razloga ne postupi po nalogu ili postupi suprotno nalogu državni odvjetnik o tome izvijestiti službenika nadređenog istražitelju. Ako istražitelj nije mogao postupiti po nalogu, obavijestit će o tome državnog odvjetnika. U tom će slučaju državni odvjetnik sam provesti dokaznu radnju ili dati nalog drugom istražitelju te o tome obavijestiti nadređenu službenu osobu.

¹⁴ Dosadašnji zahtjevi za prikupljanjem dodatnih obavijesti od strane državnog odvjetništva uglavnom nisu bili u tolikoj mjeri specificirani i individualizirani u pogledu izvršitelja.

¹⁵ Takvu provedbu određuje i Zakon o državnom odvjetništvu u članku 66. st. 1.: "Nalog istražitelju izdaje se u pisanom obliku, a ako nalog uslijed opasnosti od odgode odmah nije bilo moguće izdati u pisanom obliku, može se dati usmeno. Takav usmeni nalog će se naknadno u roku od 24 sata potvrditi u pisanom obliku."

O rezultatu postupanja istražitelj mora odmah nakon provedbe izvijestiti državnog odvjetnika koji mu je dao nalog. Odatle vrlo jasno proizlazi neposredna komunikacija između državnog odvjetnika i istražitelja. Upravo ta pitanja mogu u svakodnevnoj provedbi, ali i s obzirom na upravnoopravno uređenje tijela iz kojih će se imenovati istražitelji, izazivati nedoumice. Riječ je o potrebi usklađivanja zakonskih i podzakonskih akata koji reguliraju sastavljanje i distribuciju akata koje donosi neko državno tijelo, ovlasti potpisivanja akata, korištenju radnim vremenom, hijerarhiji i subordinaciji, potrebi izvješćivanja nadređenih itd.

U praktičnoj provedbi, s organizacijskog aspekta, mogu se pojaviti razlike u provođenju dokaznih radnji koje će se provoditi tijekom istrage i one koje se provode tijekom prethodnog postupka. Situacija planiranog i predvidivog slijeda dokaznih radnji dopušta ležerniji pristup i podnosi visoku razinu birokratizacije. Međutim radnje koje treba provoditi u ograničenim vremenskim okvirima, koje ne trpe odgodu¹⁶ i gdje odluke treba donositi u realnom vremenu nužni su mehanizmi koji će tijelima koja prikupljaju obavijesti i dokaze omogućiti operativniji pristup.

U dijelu ZKP-a koji se odnosi na stadij istrage nalazimo odredbe koje pobliže određuju položaj istražitelja. Tako članak 219. st. 2. ZKP kada govori o sadržaju naloga istražitelju, navodi da državni odvjetnik određuje istražitelja. Dakle, nalaže konkretnom istražitelju¹⁷ i njegove podatke trebao bi navesti u nalogu. Kojeg će istražitelja odrediti, ovisi o odabiru državnog odvjetnika, ali i predmetu istraživanja odnosno posebnim propisima. Odabir istražitelja isto tako može izazvati određene probleme u neposrednom provođenju. Kako će istražitelji uglavnom biti zaposlenici drugih tijela u kojima oni imaju svoje redovite zadatke, bit će nužno regulirati prioritete. Zakon o kaznenom postupku kategorički navodi da je istražitelj dužan postupiti po nalogu državnog odvjetnika pa iz toga proizlazi da takav nalog ima prednost pred obavljanjem drugih redovitih ili izvanrednih zadataka u tom državnom tijelu. Takva situacija ipak će zahtijevati prethodnu komunikaciju državnog odvjetnika i istražitelja ili čelnika tijela u kojem je istražitelj zaposlen. Pojavit će se brojne situacije kad pojedini istražitelj zbog objektivnih razloga neće biti dostupan ili će biti previše opterećen radnim zadacima.¹⁸

¹⁶ Kriminalisti kažu da je vrijeme koje prolazi nakon počinjenja kaznenog djela istina koja bježi.

¹⁷ Ako istražitelj radnju koja je naložena treba provesti u suradnji s drugim istražiteljem ili policijom, državni odvjetnik će to u nalogu posebno naznačiti (članak 66. st. 3. Zakona o državnom odvjetništvu).

¹⁸ Na tom stajalištu je i članak 65. st. 1. Zakona o državnom odvjetništvu koji upućuje na to da će prije izdavanja naloga državni odvjetnik kad je to moguće pribaviti mišljenje čelnika nadležne organizacijske jedinice državnog tijela iz kojeg istražitelj dolazi.

Državni odvjetnik u nalogu će upisati koje radnje treba provesti, a može dati i pobliže upute ili naloge kojih se istražitelj mora pridržavati tijekom provođenja te radnje. Svakako da nije moguće u zakonu ili pojedinom nalogu detaljnije određivati način provođenja pojedinih radnji, već će se istražitelj trebati držati pravila struke.¹⁹ Takva formulacija isto tako upućuje na specijalizaciju istražitelja koji će provoditi pojedine dokazne radnje.

U nalogu kojim istražitelju povjerava provođenje pojedinih dokaznih radnji državni odvjetnik može upozoriti istražitelja na zakonske odredbe kojih je dužan pridržavati se i odredit će rokove u kojima je istražitelj te radnje dužan poduzeti (članak 65. st. 3. Zakona o državnom odvjetništvu).

Određeno odstupanje od detaljne normiranosti u nalogu državnog odvjetnika istražitelju nalazimo u članku 220. ZKP koji u st. 2. navodi da će istražitelj koji poduzima dokaznu radnju obaviti prema potrebi i druge dokazne radnje koje s tim stoje u svezi ili iz njih proistječu. Naravno da će istražitelj prije poduzimanja takve radnje, a ako to tada nije mogao učiniti, odmah nakon njezina obavljanja, izvijestiti državnog odvjetnika o provedenoj radnji. Te odredbe na tragu su stvarnih situacija koje se mogu pojaviti u praksi, a koje zahtijevaju hitnost u postupanju. No istražitelju je ipak i tu sloboda odlučivanja ograničena na veze tih radnji s temeljnom dokaznom radnjom koju mu je naložio državni odvjetnik.

ULOGA ISTRAŽITELJA IZ REDOVA POLICIJE U POJEDINIM DOKAZNIM RADNJAMA

S obzirom na to da će najveći dio istražitelja biti iz redova policije, posebno će biti razmotrena njihova uloga u provođenju dokaznih radnji. Za provođenje pojedinih dokaznih radnji potrebna su, osim općih, i specijalistička kriminalistička znanja. Policijski sustav za takve je potrebe kriminalističke prakse uspostavio organizacijske oblike koji su specijalizirali provođenje takvih radnji i uglavnom ih oni obavljaju. Tako će državni odvjetnici, kada je riječ o istražiteljima iz redova policije, trebati voditi računa i o njihovom stručnom profilu i specijalističkom području unutar policijskog sustava.

Dokazne radnje općeg karaktera za koje je osposobljena većina detektiva, inspektora pa i policije u odori, poput pretrage prostora, osoba i nekih pokretnih stvari te privremenog oduzimanja predmeta neće biti problem i moći će ih obavljati svi. Međutim dokazne radnje kao što je pretraga računala i s njim povezanih uređaja, drugih uređaja koji služe prikupljanju, pohranjivanju i prijenosu podataka, telefonskim, računalnim i drugim komunikacijama i nositelja podataka, složenije očevide, uzimanje otisaka prstiju i otisaka drugih

¹⁹ Tako to jasno određuje i članak 65. st. 2. Zakona o državnom odvjetništvu.

dijelova tijela, pribavljanje specifičnih dokaza ispravom pa i složenija ispitivanja svjedoka ili okrivljenika svakako će trebati obavljati usko specijalizirani istražitelji.

Novi ZKP ostavlja mogućnost da pretragu obavlja i policija. Takvo je rješenje logično, osobito u situacijama kad je pretragu potrebno obaviti bez naloga. Isto je tako i provođenje dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta zadnjom izmjenom ZKP-a²⁰ dopušteno policiji kad provode izvide. Realno je očekivati da će policija češće biti u prilici privremeno oduzimati predmete radi osiguranja dokaza, osobito u fazi prije pokretanja postupka, jer je vrlo često riječ o dokaznoj radnji koja ne trpi odgodu. Detaljnije to reguliraju odredbe članka 261. ZKP-a gdje je navedeno da će se predmeti koji se imaju oduzeti prema kaznenom zakonu, ili koji mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica u postupku, privremeno oduzeti i osigurati njihovo čuvanje, a tko drži takve predmete, dužan ih je predati na zahtjev državnog odvjetnika, istražitelja ili policije. Državni odvjetnik, istražitelj ili policija držatelja predmeta upozorit će na posljedice koje proizlaze iz odbijanja postupanja po zahtjevu. Osobu koja ne postupi prema zahtjevu za predaju, premda za to ne postoje opravdani razlozi, sudac istrage može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika kazniti prema članku 259. stavku 1. Zakona. Prisilne mjere ne mogu se primijeniti prema okrivljeniku niti osobama koje su oslobođene dužnosti svjedočenja (članak 285.).

I članak 262. u pogledu predmeta koji ne podliježu privremenom oduzimanju navodi da ih državni odvjetnik, istražitelj ili policija mogu oduzeti i kad provode izvide kaznenih djela ili kad istražitelj ili policija izvršavaju nalog suda.

Dokazne radnje u velikoj mjeri karakterizira prisilni karakter i obveza postupanja po nalogu istražnih tijela pa represivna moć tijela koje ih provodi može biti od značenja za prikupljanje dokaza. U dosadašnjem razdoblju policija je imala ulogu osiguravanja prisilnog provođenja pojedinih dokaznih radnji. Takva je situacija postala uvriježena u svakodnevnoj praksi i građani su se na nju navikli. Nakon uvođenja zajedničkog provođenja dokaznih radnji s policijom trebat će vjerojatno određeno vrijeme prilagodbe građana na novu situaciju.

Određene nejasnoće mogu se pojaviti i u odredbi članka 246. ZKP koja u stavku 1. dopušta da pretragu može obaviti bez naloga državni odvjetnik, istražitelj ili policija kad provodi očevid mjesta počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti, odmah, a najkasnije osam sati nakon što je kazneno djelo otkriveno, osim ako je riječ o pretrazi doma ili prostora iz članka 256. Zakona. Naime, policija nije ovlaštena provoditi očevid pa time

²⁰ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, Narodne novine 76/09 od 1. srpnja 2009.

ne može niti obaviti pretragu bez naloga. To bi mogli državni odvjetnik ili na osnovi njegova naloga istražitelj.

U pogledu čitavog zakonskog rješenja zanimljiv je također relativno stroži pristup provođenju "klasičnih" dokaznih radnji u odnosu na posebne dokazne radnje koje mogu biti dosta složenije u procesu planiranja, organizacije i provedbe. Takve radnje stavljene su u nadležnost provođenja policije.

NEKA EUROPSKA RJEŠENJA

Analiziramo li načine rješavanja istraživanja kaznenih djela u nekim europskim državama, nalazimo da austrijski Zakon o izmjenama Zakona o kaznenom postupku (*Strafprozessreformgesetz*, BGBl I 2004/19) ne pravi razliku među policijskim službenicima u pogledu postupanja prema odredbama ZKP-a, osobito kad je riječ o dokaznim radnjama. Sudska istraga je kao i u našoj noveli ukinuta, a prethodni postupak koordinira i vodi državni odvjetnik u uskoj vezi s policijom. Kroz proces mijenjanja Austrija se ipak nije odlučila na uvođenje posebnog subjekta u kazneni postupak, već je taj segment i dalje prepušten policiji.

Prema francuskom modelu kaznenog postupka kriminalističko istraživanje kaznenih djela, provođenje dokaznih radnji i otkrivanje počinitelja kaznenih djela prije pokretanja istrage obavlja pravosudna policija (*Police judiciaire*)²¹ pod vođenjem državnog odvjetnika.²² Ona je sastavljena od časnika pravosudne policije, službenika i pomoćnika službenika pravosudne policije te državnih službenika kojima je zakon dodijelio određene ovlasti pravosudne policije.²³ Njezino djelovanje određeno je prema teritorijalnoj nadležnosti.

Zakon također propisuje kriterije koje moraju zadovoljiti policijski službenici ili drugi državni službenici da bi postali časnicima ili službenicima pravosudne policije odnosno da bi ih se moglo angažirati za potrebe kaznenog postupka. Status časnika pravosudne policije imaju gradonačelnici i njihovi zamjenici, dok je za ostale kandidate (časnike i dočasnike žandarmerije, inspektore, policijske narednike, državne službenike ravnateljstva policije i druge) potrebno imenovanje od ministra pravosuđa, ministra obrane ili ministra unutarnjih poslova, ovisno kojem tijelu pripadaju, nakon pozitivnog mišljenja posebno formiranog povjerenstva. Za određene kategorije kandidata traži se i

²¹ Francuski Zakon o kaznenom postupku vrlo detaljno definira ulogu i ovlasti pravosudne policije. Tako je u knjizi I., koja se odnosi na kazneni progon i istragu, čitavo poglavlje (od 12. do 30. članka) posvećeno popisu ovlasti i zadaća pripadnika pravosudne policije.

²² Administrativni nadzor nad radom i ponašanjem časnika i službenika pravosudne policije u nadležnosti je Inspektorata pravosudnih tijela i odgovarajućeg stručnog tijela ovisno o predmetu nadzora, a koordinira ga Ministarstvo pravosuđa. Potom se rezultati prosljeđuju nadležnom sucu ili državnom odvjetniku (članak 15-2 CPP).

²³ Code de procédure pénale (CPP), članak 15.

radno iskustvo u trajanju od tri godine na adekvatnim poslovima. Časnici pravosudne policije ovlašteni su poduzimati policijske izvidne radnje i za obavljanje svojih zadataka mogu izravno tražiti pomoć policije (članak 17. CPP). Dužni su također odmah izvijestiti o počinjenom kaznenom djelu ili drugoj kažnjivoj radnji za koju saznaju (članak 19. CPP).

Mogućnost da obavljaju poslove službenika pravosudne policije ima dosta široki krug policajaca nacionalne policije, žandarmerije i drugih državnih službenika koji ne zadovoljavaju uvjete za status časnika (članak 20. CPP). Zadaće službenika pravosudne policije su pružanje pomoći časnicima u obavljanju njihovih dužnosti, utvrđivanje postojanja kažnjivih radnji i sastavljanje službene dokumentacije o tome, prikupljanje službenih iskaza od osoba, dokaza i informacija koje se odnose na počinitelje i njihove suučesnike u počinjenju tih radnji.

Čak se dopušta mogućnost korištenja umirovljenih časnika i službenika pravosudne policije za vrijeme dok su u pričuvnom sastavu. Službenicima pravosudne policije mogu pomagati u obavljanju njihovih zadataka i drugi državni službenici u nacionalnoj policiji koji ne zadovoljavaju uvjete za službu u pravosudnoj policiji, ročnici u žandarmeriji, pozornici.

U pogledu drugih državnih službenika koji se mogu pojaviti u službi kaznenog progona Zakon navodi inženjere, pročelnike lokalnih ureda i tehničke službenike tijela koja se bave gospodarenjem vodama i šumama (članci 22.-27.). Kada je radi istraživanja kažnjivih radnji potreban njihov ulazak u kuće, poslovne prostore, zgrade i druge prostore, oni to mogu jedino u nazočnosti časnika pravosudne policije koji su im obvezni pružiti pomoć i koji potpisuju službenu dokumentaciju o radnjama kojima su bili nazočni. Isto se tako mogu pojaviti kao istražitelji državni službenici drugih državnih tijela, primjerice ministarstava financija, obrane, gospodarstva, kulture itd., ovisno o predmetu istraživanja. Državni odvjetnik može za potrebe istraživanja nekog kaznenog djela sastavljati mješovite timove od časnika pravosudne policije i takvih državnih službenika pri čemu određuje tko će tom jedinicom rukovoditi. Iako zakonski tekst određuje da državni odvjetnik i istražni sudac samostalno mogu poduzeti najveći dio istraživanja, u svakodnevnoj praksi tome nije tako. Državni odvjetnik uključuje se neposredno u istragu težih ili složenijih kaznenih djela i kada procijeni da je njegova nazočnost prijeko potrebna.

Kad je riječ o dokaznim radnjama, francuski zakon o kaznenom postupku daje određenu razinu samostalnosti u provođenju časnicima pravosudne policije, no ostaje potpuni nadzor državnog odvjetnika nad istraživanjem. Državni odvjetnik ili istražni magistrat za teža kaznena djela nalaže dokazne radnje, no ima ograničenu mogućnost kontrole kako su one obavljene.²⁴

²⁴ Elsner, Lewis, Zila (2008): Police Prosecution Service Relationship within Criminal Investigation, *European Journal on Criminal Policy and Research*, 14, str. 204.

U tome leži najveći paradoks funkcionalnosti odnosa između državnog odvjetnika i policije. Iako je državni odvjetnik nadređen policiji u istraživanju kaznenih djela, istovremeno ovisi o rezultatima njezinih aktivnosti. Ministarstvo pravosuđa odgovorno je za istraživanje kaznenih djela, policijska organizacija i administracija (prevencija kriminaliteta, javni red i mir, nadzor prometa, prikupljanje informacija) u sastavu je Ministarstva unutarnjih poslova, dok je žandarmerija u sastavu Ministarstva obrane. Takva struktura ponekad dovodi do sukoba u pogledu prioriteta između poslova kriminalističkog istraživanja kaznenih djela i redovitih policijskih poslova. U složenim istragama događalo se da policijski časnici češće slušaju zapovijedi policijskih šefova nego državnog odvjetnika.²⁵

Talijanski kazneni postupak²⁶ u pitanjima istražitelja ima određenih sličnosti s francuskim kaznenim postupkom. Isto tako se kao subjekt kaznenog postupka pojavljuje pravosudna policija koja mora, i na vlastitu inicijativu, prijaviti kaznena djela, spriječiti da dovedu do daljnjih posljedica, tražiti počinitelje, provesti radnje potrebne za osiguranje izvora dokaza i prikupiti sve drugo što bi moglo koristiti za primjenu Kaznenog zakona (čl. 55. CdPP).²⁷

Pravosudnu policiju čine časnici²⁸ i službenici pravosudne policije.²⁹ Pravosudna policija neposredno je podređena državnom odvjetništvu sukladno teritorijalnoj nadležnosti koje ima nalogodavnu i disciplinsku vlast nad njom.

U pogledu ovlasti pravosudne policije za poduzimanje izvidnih i dokaznih radnji nalazimo dosta samostalnosti tijekom prethodnih istraživanja. Izvide odnosno poduzimanje radnji vezanih uz kriminalističko istraživanje koje su usmjerene na traženje počinitelja kaznenog djela i elemenata dokaza može poduzimati prema vlastitoj odluci. Od dokaznih radnji može samostalno poduzeti utvrđivanje istovjetnosti optuženika i drugih osoba, prikupljanje obavijesti od

²⁵ Hodgson, J.(2001.): The Police, The Prosecutor and The Judge d Instruction, Judicial Supervision in France, Theory and Practice, Brithish Journal of Criminology, 41, 342-361,

²⁶ Pavišić, B., ur.: Talijanski kazneni postupak, Pravni fakultet u Rijeci, Biblioteka Zavoda za kaznene znanosti u Mošćenici, Rijeka 2002.

²⁷ Codice di procedura penale (Gazzetta ufficiale della Repubblica Italiana, n. 250, del 24 ottobre 1988, s izmjenama i dopunama - (CdPP).

²⁸ Časnicima se smatraju rukovoditelji, povjerenici, inspektori, nadzornici i drugi pripadnici državne policije kojima ustroj uprave javne sigurnosti priznaje takvo svojstvo, časnici i viši i niži dočasnici karabinjera, financijske policije, zatvorskih stražara i državnog šumarskog korpusa kao i ostali pripadnici navedenih policijskih snaga kojima ustroj pripadajućih uprava priznaje to svojstvo, gradonačelnici u općinama u kojima nema sjedišta ureda državne policije ili zapovjedništva karabinjera ili financijske policije (čl. 57. st. 1. CdPP).

²⁹ Službenici pravosudne policije smatraju se osobljem državne policije kojima ustroj uprave javne sigurnosti priznaje takvo svojstvo, karabinjeri, pripadnici financijske policije, zatvorski stražari, šumarski stražari i na području mjesta kojem pripadaju provincijalni i općinski stražari kad su na dužnosti.

osoba koje mogu dati korisne obavijesti i optuženika.³⁰ Kada postoji opasnost od odgode, mogu poduzeti pretragu osobe i prostora,³¹ hitne provjere mjesta, stvari i osobe³² i hitne sekvencije (privremeno oduzimanje predmeta). Isto tako ima ovlast i dužnost uhićenja osumnjičenika koji u najkraćim rokovima (unutar 24 sata) mora biti stavljen na raspolaganje državnom odvjetniku.

Institut istražitelja državnog odvjetništva u Njemačkoj (*Ermittlungspersonen der Staatsanwaltschaft*) određen je u njemačkom saveznom pravu kroz članak 152. Zakona o ustavnom sudu (*Gerichtsverfassungsgesetz*)³³ koji ih obvezuje na izvršavanje naloga nadležnih državnih odvjetnika i nadređenih službenika te postavlja okvire za njihovo imenovanje. Nadležno Ministarstvo imenuje posebnim pravnim aktom državne službenike i namještenike koji će biti istražitelji. Oni moraju biti zaposleni u javnoj službi, imati navršenu 21 godinu života i najmanje dvije godine radnog staža na poslovima za koje se imenuju kao istražitelji. Savezni zakoni za pojedina područja daju preciznije odrednice koji službenici mogu biti istražitelji (zakoni o poreznoj upravi, o carini itd.).

Najveći broj istražitelja dolazi iz redova policije i oni obavljaju značajan dio posla za državno odvjetništvo. Uglavnom je riječ o policijskim službenicima srednje i više razine. Rukovodeće i visoke policijske strukture nisu uključene, tako da njihovi podređeni imaju u pogledu istraživanja kaznenih djela šire ovlasti od njih.³⁴ Njemački Zakon o kaznenom postupku (*Strafprozeßordnung - StPO*)³⁵ predviđa da značajan dio policijskih snaga koji je stavljen u službu državnog odvjetništva kao njihovi pomoćnici, ovisno o tome koliko je važno istraživanje pojedinog kaznenog djela, odgovara izravno državnom odvjetniku. U praksi svi osposobljeniji policijski službenici imaju ulogu istražitelja i to nema stvarnog utjecaja na svakodnevni rad svakog pojedinog policijskog službenika.³⁶

Osim policijskih službenika, kao što je već napomenuto, ulogu istražitelja državnog odvjetništva imaju i službenici nekih drugih državnih tijela i ministarstava (nadležnih za financije, porezni sustav, zaštitu okoliša itd.). Prevladava mišljenje da bi stvarna nadležnost tih službenika trebala biti ograničena

³⁰ Kad se sumarne obavijesti prikupljaju od optuženika, obvezno treba biti nazočan njegov branitelj. Prikupljanje obavijesti obavljaju časnici pravosudne policije.

³¹ Po obavljenoj pretrazi, a unutar 48 sati, moraju zapisnik dostaviti državnom odvjetniku koji potvrđuje zakonitost pretrage (čl. 352. st. 4. CdPP).

³² Pravosudna policija primarno osigurava mjesto događaja do dolaska državnog odvjetnika, no kad postoji opasnost od odgode, može obaviti tu radnju (čl. 354 CdPP).

³³ *Gerichtsverfassungsgesetz*, dostupno na <http://bundesrecht.juris.de/bundesrecht/gvg/gesamt.pdf>, zadnji put posjećen 25. kolovoza 2009.

³⁴ Hellmann, U.: *Strafprozessrecht*, Springer-Verlag, Potsdam, 2005., str. 63.

³⁵ *Strafprozeßordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 7.4.1987 (BGBl. I S. 1074, 1319)*, sa zadnjom promjenom čl. 4. Zakona od 6.6.2009., BGBl. I S.1226.

³⁶ Elsner, Lewis, Zila, op. cit. (bilj.16).

na djelokrug njihova glavnog posla u tom tijelu.³⁷ U okviru tog posla i ovlasti koje iz njega proizlaze oni mogu samostalno obavljati radnje, dok za poduzimanje kaznenopostupovnih radnji trebaju nalog državnog odvjetnika.

Iako, normativno gledajući, državni odvjetnik ima središnju ulogu u predistražnom postupku, u praksi je situacija nešto drukčija. Policija odnosno istražitelji državnog odvjetništva iz redova policije uglavnom obavljaju većinu radnji samostalno, osobito kad je riječ o dokaznim radnjama koje ne trpe odgodu i kod lakših kaznenih djela. Državni odvjetnici osobno su više uključeni u istraživanje kad je riječ o težim kaznenim djelima.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Sasvim općenito, uvođenje istražitelja mogao bi biti pozitivan pomak u pogledu kvalitete i kvantitete prikupljenih dokaznih činjenica. Međutim, takav se pomak neće dogoditi sam od sebe ili normativnim propisivanjem neke situacije, već zahtijeva dugotrajan i predan rad na otklanjanju pogreški ili propusta, posebno onih sustavnih. Može se postići kroz neposrednu komunikaciju istražitelja i državnog odvjetništva, ali će zahtijevati i ulaganja u edukaciju i osposobljavanje istražitelja, pa i državnih odvjetnika u određenim segmentima koji se odnose na kriminalističko istraživanje. Činjenica je također da će istražitelji biti one iste osobe koje su te poslove radile i prije i da samo mogućnost izbora najboljih za provođenje pojedinih dokaznih radnji od strane državnog odvjetnika neće biti dovoljno. Određene napore trebat će uložiti i u dodatnu edukaciju istražitelja iz drugih državnih tijela koji će, osim što posjeduju usko stručna znanja, morati steći i kaznenoprocena znanja kako bi na valjan način obavili dokazne radnje. Jedinствeno rukovođenje istraživanjem složenijih kaznenih djela od strane državnog odvjetnika bit će učinkovitije uz multidisciplinarnu potporu istražitelja specijaliziranih za pojedine segmente. Izravna komunikacija i nalogodavna ovlast trebale bi osigurati nadzor i brz protok informacija. I to su očito motivi koji su prevagnuli prilikom projektiranja ovakvih rješenja.

Gledano praktično i životno, veliki zahtjevi stavljaju se pred državnog odvjetnika čiji je svijet donedavno bio ured i sudnica, uz rijetke izlete u stvarnost istraživanja i dokazivanja počinjenja kaznenih djela. Stvar je strateškog opredjeljenja koliko brzo neki proces treba savladati, no pravne norme svakako bi trebale biti u dosegu realnih mogućnosti njihove provedbe. Prelaze li one te okvire, obično se iznimke počinju primjenjivati u svakodnevnoj praksi i izigrava se stvarni smisao zakona. Najgore su situacije kada se neki dijelovi uopće ne primjenjuju.

Razjašnjavanje okolnosti počinjenja kaznenih djela, a samim time i prikupljanje relevantnih dokaza, i spoznajni je proces. Spoznajna komponenta u

³⁷ Hellman, U., op.cit. (bilj. 26).

prikupljanju informacija o dokazima ponekad je usko povezana s potrebom njihova osiguranja u procesno valjanom obliku. Zbog ograničenih vremenskih okvira u kojima se takve situacije odvijaju istražitelju i policiji trebalo bi dopustiti mogućnosti hitnog djelovanja koje nije opterećeno nepotrebnim administrativnim ograničenjima. Ne dođe li tijekom primjene ZKP-a do iskrivljavanja primjene odredbi koje se odnose na izdavanje naloga za provođenje dokaznih radnji u smislu naknadnog "pokrivanja" već obavljenih radnji i slično, takav način njihova provođenja mogao bi znatno usporiti i otežati postupanje istražitelja, osobito onih iz redova policije. Postoje razmišljanja da se uvođenjem naloga za svaku dokaznu radnju ide ispod stečenih standarda i nepotrebno komplicira postupanje, naime prema odredbama starog (i još u većoj mjeri važećeg) ZKP-a policija je mogla samostalno provoditi pojedine istražne radnje. Davanjem opće ovlasti istražiteljima (barem onima iz redova policije) za poduzimanje dokaznih radnji takve bi se situacije reducirale.

Ono što je još značajno i na čemu će dolaziti do razlike u kvaliteti poštovanja procedure jest problem tzv. masovnih delikata, najčešće imovinskog karaktera, gdje će vjerojatno dolaziti do pojednostavnjivanja postupanja. Možda bi i zakonska rješenja *de lege ferenda* trebala uzeti u obzir razlikovanje stupnja nadzora i vođenja od strane državnog odvjetnika kad je riječ o takvoj vrsti kaznenih djela. Analiziramo li i dosadašnju praksu i zakonska rješenja, državni odvjetnik mogao se uključiti u bilo kojem trenutku u kriminalističku obradu i neposredno s policijom sudjelovati u prikupljanju dokaza.

LITERATURA

1. Bayer, V.: Teorija krivičnog postupka FNR Jugoslavije, prava knjiga, Nakladni zavod Hrvatske, Zagreb, 1950.
2. Elsner, Lewis, Zila (2008): Police Prosecution Service Relationship within Criminal Investigation, *European Journal on Criminal Policy and Research*, 14, str. 203-224.
3. Elsner, Aubusson de Cavarlay, Smit (2008): The Examining Magistrate's Function and Involvement in Investigative Matters, *European Journal on Criminal Policy and Research*, 14:225-235.
4. Hodgson, J.(2001.): The Police, The Prosecutor and The Judge d Instruction, Judicial Supervision in France, Theory and Practice, *Brithish Journal of Criminology*, 41, 342-361.
5. Hellmann, U.: Strafprozessrecht, Springer-Verlag, Potsdam, 2005; str. 63.
6. Kolenc, R. i Petrović, V.: Krivični postupak, Škola za unutrašnju upravu, Beograd, 1956.
7. Pavišić, B., ur.: Talijanski kazneni postupak, Pravni fakultet u Rijeci, Biblioteka Zavoda za kaznene znanosti u Mošćenici, Rijeka, 2002.

NORMATIVNI AKTI

1. Codice di procedura penale (Gazzetta ufficiale della Repubblica Italiana, n. 250, del 24 ottobre 1988), s izmjenama i dopunama.

2. Gerichtsverfassungsgesetz, dostupno na <http://bundesrecht.juris.de/bundesrecht/gvg/gesamt.pdf>, zadnji put posjećen 25. kolovoza 2009.
3. Strafprozeßordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 7.4.1987 (BGBl. I S. 1074, 1319), sa zadnjom promjenom čl. 4. Zakona od 6. lipnja 2009., BGBl. I S.1226.
4. Zakon o državnom odvjetništvu Narodne novine 76/09 od 1. srpnja 2009.
5. Zakon o policijskim poslovima i ovlastima, Narodne novine 76/09 od 1. srpnja 2009.
6. Zakon o kaznenom postupku, Narodne novine 152/08 od 24. prosinca 2008.
7. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, Narodne novine 76/09 od 1. srpnja 2009.

Summary

THE ROLE OF THE INVESTIGATOR IN THE CRIMINAL PROCEDURE

This paper presents the possibilities for the investigator's actions pursuant to the legal framework provided by the new Criminal Procedure Act of 2008, as well as the relevant situation in some European countries. By introducing the investigator into the criminal procedure, the state attorney gains firm mechanisms for the easier management of criminal prosecution. However, the process of aligning the person of the investigator as referred to in the Criminal Procedure Act with a number of acts regulating individual administrative fields is still to be conducted. The effectiveness of the investigator will partly depend on this.